

بررسی میزان افسردگی همسران شهید استان تهران با استفاده از مقیاس ویژه‌ی سنجش افسردگی همسران شهید

رسول روشن^۱ - رضا شاکری^۲

چکیده

زمینه و هدف: افسردگی به عنوان شایع‌ترین اختلال روانی، نقش عمده‌ای در تعیین میزان سلامت روانی افراد بر عهده دارد. در این میان داغدیدگی و فقدان همسر یکی از مهم‌ترین علل زمینه‌ساز افسردگی به‌شمار می‌رود. بر این اساس پژوهش حاضر با این هدف پی‌ریزی شد تا میزان افسردگی را در بین همسران شهید استان تهران با استفاده از مقیاس ویژه‌ی سنجش افسردگی همسران شهید مورد بررسی قرار داده و ارتباط آن را با برخی از متغیرهای جمعیت‌شناختی مطالعه نماید.

روش تحقیق: پژوهش حاضر در چهارچوب یک مطالعه‌ی توصیفی بر روی ۶۶۰ نفر از همسران شهید استان تهران که به شیوه‌ی نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب شده بودند، اجرا شد. ابعاد روان‌سنجی پرسشنامه تحقیق که مقیاسی ویژه برای سنجش افسردگی همسران شهید بود، توسط نویسندگان این تحقیق مطالعه شده و اعتبار و پایایی آن جهت به‌کارگیری در جمعیت ایرانی همسران شهید مورد تأیید قرار گرفته است. در ادامه داده‌های به دست آمده با استفاده از روش‌های آمار توصیفی و آزمون‌های آماری ضریب همبستگی و آزمون تحلیل واریانس یک طرفه در سطح معنی‌داری $p < 0/05$ تحلیل شد.

یافته‌ها: نزدیک به ۵۰ درصد آزمودنی‌ها نمره‌ی بالاتر از میانگین را در پرسشنامه‌ی تحقیق کسب کرده‌اند که این وضعیت نشان‌گر وجود سطح بالاتر از متوسط افکار و احساسات افسردگی در میان جامعه‌ی همسران شهید ایران می‌باشد. نمرات افسردگی همسران شهید با میزان درآمد آن‌ها رابطه همبستگی معکوس و معنی‌داری داشت ($r = -0/17$ و $p < 0/01$). نمرات آزمودنی‌ها برحسب متغیرهایی مثل سطح تحصیلات، وضعیت محل سکونت و اشتغال آن‌ها تفاوت معنی‌داری با یکدیگر داشت، ولی وضعیت تأهل تأثیر معنی‌داری بر میزان افسردگی همسران شهید نداشت.

نتیجه‌گیری: نتایج حاکی از شیوع بالای علائم افسردگی در میان همسران شهید استان تهران بود. هم‌چنین نتایج نشان داد که اغلب همسران شهید در مورد تجارب و خاطرات مربوط به زمان جنگ نگرانی داشته و در این زمینه از اشتغال ذهنی برخوردارند. درآمد بالاتر، سطح تحصیلات بیشتر، برخورداری از محل سکونت شخصی و شاغل بودن با نمرات پایین‌تر در مقیاس افسردگی همراه بود.

کلیدواژه‌ها: افسردگی؛ مقیاس ویژه‌ی افسردگی همسران شهید؛ همسران شهید استان تهران

افق‌دانش؛ فصلنامه‌ی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد (دوره‌ی ۱۶؛ شماره‌ی ۱؛ بهار سال ۱۳۸۹)

پذیرش: ۱۳۸۹/۱/۳۱

اصلاح نهایی: ۱۳۸۹/۱/۱۹

دریافت: ۱۳۸۸/۳/۱۸

۱- نویسنده‌ی مسؤول؛ استادیار، گروه روان‌شناسی، دانشگاه شاهد

آدرس: تهران - ابتدای آزادراه تهران - قم - روبروی حرم مطهر حضرت امام خمینی (ره) - دانشگاه شاهد - دانشکده علوم انسانی - گروه روان‌شناسی

پست الکترونیکی: rasolroshan@yahoo.cosm

نمابر: ۰۲۱-۵۱۲۱۲۴۱۸

تلفن: ۰۲۱-۵۱۲۱۲۴۴۶

۲- کارشناس ارشد روان‌شناسی بالینی، دانشگاه شاهد